

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 14. novembra 2013*

„Smernica 93/13/EHS — Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora — Zmluvy uzatvorené so spotrebiteľmi — Hypotekárny úver — Konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou — Právomoci vnútroštátneho súdu rozhodujúceho o výkone rozhodnutia — Nekalé podmienky — Kritériá posúdenia“

V spojených veciach C-537/12 a C-116/13,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Catarroja (Španielsko) a Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca (Španielsko) z 15. novembra 2012 a z 26. februára 2013 a doručené Súdnemu dvoru 26. novembra 2012 a 11. marca 2013, ktoré súvisia s konaniami:

Banco Popular Español SA

proti

Marii Teodolinde Rivasovej Quichimbovej,

Wilmarovi Edgarovi Cunovi Pérezovi (C-537/12),

a

Banco de Valencia SA

proti

Joaquínovi Valldeperasovi Tortosovi,

Maríi Ángeles Miretovej Jaumovej (C-116/13),

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger a S. Rodin,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora rozhodne odôvodneným uznesením,

* Jazyk konania: španielčina.

vydal toto

Uznesenie

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).
- 2 Tieto návrhy boli predložené v rámci dvoch sporov medzi Banco Popular Español SA (ďalej len „Banco Popular“) a pani Rivasovou Quichimbovou a pánom Cunom Pérezom, ako aj medzi Banco de Valencia SA (ďalej len „Banco de Valencia“) a pánom Valldeperasom Tortosom a pani Miretovou Jaumovou vo veci vymáhania nezaplatených dlhov vyplývajúcich z hypotekárnych zmlúv uzatvorených medzi týmito stranami.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Šestnásť odôvodnenie smernice 93/13 stanovuje:
„... keďže požiadavka dobrej viery môže byť splnená predajcom alebo dodávateľom, keď s inou stranou, ktorej oprávnené záujmy brali do úvahy, zaobchádzajú čestne a rovnocenne“.
- 4 Článok 3 tejto smernice stanovuje:
„1. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.
2. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.
...
3. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.“
- 5 Podľa článku 4 ods. 1 uvedenej smernice:
„Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“
- 6 Článok 6 ods. 1 tej istej smernice znie:
„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

7 Článok 7 ods. 1 smernice 93/13 uvádza:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislemu uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

8 Príloha tejto smernice v bode 1 vymenúva podmienky uvedené v článku 3 ods. 3 tejto smernice. Táto príloha znie:

„1. Podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je:

...

e) požadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu;

...

g) umožniť predajcovi alebo dodávateľovi vypovedať zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej doby okrem prípadov, keď sú vážne dôvody na takéto vypovedanie.

2. Predmet úpravy pododsekov (g), (j) a (l)

a) Pododsek (g) nebráni uplatneniu podmienok, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb vyhradí právo jednostranne vypovedať zmluvu na dobu neurčitú bez výpovednej doby, ak na to má právny dôvod, za predpokladu, že sa od dodávateľa vyžaduje ihneď o tom informovať druhú zmluvnú stranu alebo strany.

...“

Španielske právo

9 Ochrana spotrebiteľov pred nekalými podmienkami bola v španielskom práve zabezpečená najprv všeobecným zákonom č. 26/1984 o ochrane spotrebiteľov a užívateľov (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) z 19. júla 1984 (BOE č. 176 z 24. júla 1984, s. 21686).

10 Tento zákon bol neskôr zmenený a doplnený zákonom č. 7/1998 o všeobecných zmluvných podmienkach (Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación) z 13. apríla 1998 (BOE č. 89 zo 14. apríla 1998, s. 12304), ktorý smernicu 93/13 prebral do vnútroštátneho právneho poriadku.

11 Nakoniec bol všeobecný zákon 26/1984, zmenený a doplnený zákonom 7/1998, kodifikovaný kráľovským legislatívnym dekrétom 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007 (BOE č. 287 z 30. novembra 2007, s. 49181).

12 Podľa článku 82 tohto kráľovského legislatívneho dekrétu:

„1. Za nekalé podmienky sa považujú všetky podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté, ako aj všetky praktiky, ktoré neboli výslovne schválené, ktoré v rozpore s požiadavkou dobrej viery spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa a používateľa.“

...

3. Nekalá povaha zmluvnej podmienky sa posudzuje so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, ktoré sú predmetom zmluvy, a s prihliadnutím na všetky okolnosti, ktoré existovali v čase jej uzatvorenia, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy alebo inej zmluvy, od ktorej táto zmluva závisí.

4. Bez toho, aby boli dotknuté predchádzajúce odseky, sa v každom prípade považujú za nekalé tie podmienky, ktoré v súlade s článkami 85 až 90 vrátane:

- a) viažu zmluvu na vôľu predávajúceho alebo dodávateľa;
- b) obmedzujú práva spotrebiteľa a používateľa;
- c) spôsobujú nedostatok vzájomnosti v zmluve;
- d) ukladajú spotrebiteľovi alebo používateľovi neprimerané záruky alebo mu bezdôvodne ukladajú dôkazné bremeno;
- e) sú neprimerané vzhľadom na prerokovanie a vykonanie zmluvy alebo
- f) odporujú pravidlám o právomoci a uplatniteľnom práve.“

13 Občiansky súdny poriadok (Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil) v znení platnom v čase podania v konaní vo veci samej (ďalej len „občiansky súdny poriadok“) vo svojej knihe III hlave IV kapitole V nazvanej „Osobitné podmienky exekúcie majetku, ktorý bol zaťažený hypotékou alebo založený“, najmä v jeho článkoch 681 až 698, upravuje konanie o výkone rozhodnutia týkajúce sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou.

14 Článok 695 občianskeho súdneho poriadku znie:

„1. V konaniach uvedených v tejto kapitole môže dlžník, proti ktorému sa vedie konanie o výkone rozhodnutia, uplatňovať iba námietku, ktorá sa opiera o nasledujúce dôvody:

- 1.^a zánik záruky alebo zabezpečenej pohľadávky, ak predloží potvrdenie z príslušného registra, z ktorého vyplýva zánik hypotéky či zánik prípadného záložného práva bez skutočnej držby veci, alebo notársku zápisnicu o prijatí platby či o zániku záruky;
- 2.^a chybu pri výpočte dlžnej sumy, ak v prípade zabezpečenej pohľadávky ide o konečný zostatok na účte medzi oprávneným a povinným, proti ktorému sa uplatňuje výkon rozhodnutia. Povinný, proti ktorému sa uplatňuje výkon rozhodnutia, musí predložiť jeden exemplár výpisu z účtu, pričom námietka je prípustná iba za predpokladu, že takto vykázany zostatok sa odlišuje od zostatku, ktorý vyplýva z výpisu z účtu predloženého oprávneným, ktorý výkon rozhodnutia navrhuje.

...

3.^a ... existenciu inej záruky alebo hypotéky... zapísanej pred ťarchou, o ktorú ide v predmetnom konaní, spolu s potvrdením o príslušnom zápise.

2. V prípade námietky podľa predchádzajúceho odseku súdny úradník výkon rozhodnutia preruší a predvolá účastníkov konania na pojednávanie pred súdom, ktorý vydal príkaz na výkon rozhodnutia. Predvolanie sa musí vykonať najmenej štyri dni pred predmetným termínom pojednávania. Na tomto pojednávaní súd vypočuje účastníkov konania, prijme listiny, ktoré boli predložené, a do dvoch dní vydá formou uznesenia rozhodnutie o tom, čo považuje za vhodné.

...“

- 15 Článok 698 občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„1. O každej námietke dlžníka, tretej osoby, ktorá je držiteľom, alebo inej zúčastnenej osoby, na ktorú sa nevzťahujú ustanovenia predchádzajúcich článkov, vrátane námietok, ktoré sa týkajú neplatnosti exekučného titulu, ako aj splatnosti, určitosti, zániku alebo výšky pohľadávky, sa rozhodne v príslušnom konaní bez toho, aby to viedlo k prerušeniu alebo predĺženiu konania uvedeného v tejto kapitole.

...

2. Pri podaní námietky podľa [predchádzajúceho] odseku alebo v priebehu konania o tejto námietke možno požiadať, aby bola účinnosť rozsudku vydaného v tomto konaní zabezpečená zadržaním celej sumy alebo jej časti, ktorá má byť zaplatená veriteľovi, v konaní upravenom v tejto kapitole.

Súd predbežným opatrením vydaným na základe predložených podkladov nariadi uvedené zadržanie sumy, ak uplatnené dôvody uzná za dostačujúce. V prípade, že navrhovateľ zjavne nemá dostatočné finančné prostriedky, súd od neho musí vopred požadovať zloženie dostatočnej záruky za úroky z omeškania a prípadné ďalšie nároky na náhradu akejkoľvek inej škody a ujmy, ktorá môže vzniknúť veriteľovi.

3. Ak veriteľ poskytne zálohu za sumu, ktorej zadržanie bolo nariadené v súlade s postupom upraveným v odseku 1, ktorú súd považuje za dostatočnú, zadržanie sa zruší.“

- 16 Článok 131 zákona o hypotékach v znení platnom v čase skutkových okolností vo veci samej (Ley Hipotecaria), kodifikovaného dekrétom z 8. februára 1946 (BOE č. 58 z 27. februára 1946, s. 1518), stanovuje:

„Predbežné zápisy návrhu na zrušenie hypotéky alebo iné zápisy, ktoré nie sú založené na jednom z prípadov, ktoré môžu viesť k zastaveniu výkonu rozhodnutia, sa na základe uznesenia o zrušení upraveného v článku 133 zrušia za predpokladu, že boli vykonané po zápise poznámky na okraji o vydaní osvedčenia o ťarchách. Akt potvrdzujúci zaplataenie hypotéky nemôže byť predmetom zápisu, pokiaľ nebude uznesením súdu vydaným na tento účel predbežne zrušená vyššie uvedená poznámka na okraji.“

- 17 Podľa článku § 153a tohto zákona:

„... Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že v prípade výkonu rozhodnutia splatnou sumou bude suma vyplývajúca z výpočtu, ktorý urobí finančná inštitúcia poskytujúca úver spôsobom, ktorý si strany písomne dohodli.

V termíne splatnosti dohodnutom zmluvnými stranami alebo po jeho predĺžení sa môže uskutočniť výkon rozhodnutia týkajúci sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou podľa článkov 129 a 153 tohto zákona a analogických ustanovení občianskeho súdneho poriadku.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-537/12

- 18 Dňa 28. mája 2005 pán Cun Pérez a pani Rivas Quichimbo podpísali úverovú zmluvu na sumu 107 300 eur, ktorá bola zabezpečená hypotekárnym záložným právom k rodinnému bytu.

- 19 Od 31. októbra 2009 dlžníci prestali uhrádzať splátky úveru.
- 20 Na základe návrhu podaného 20. januára 2012 spoločnosťou Banco Popular povolil Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Catarroja (Súd prvého stupňa č. 1, Catarroja) rozhodnutím z 8. februára 2012 výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, pričom uložil povinnému povinnosť zaplatiť sumy 97 667,49 eura z titulu dlžnej istiny a 17 962,02 eura z titulu úrokov a poplatkov.
- 21 Dňa 18. mája 2012 pani Rivas Quichimbo, zastúpená advokátom určeným na jej žiadosť o právnu pomoc, podala námietku proti vykonávaciemu rozhodnutiu, pričom predovšetkým odkazovala na nekalú povahu podmienky „minimálnej úrokovej sadzby“ úverovej zmluvy, ktorá zaručuje úverovej inštitúcii určitú úrokovú sadzbu pre prípad, že referenčná úroková sadzba klesne pod určitú sadzbu, v dôsledku čoho sa variabilný úver zmení na fixný.
- 22 Na pojednávaní 10. júla 2012 tento advokát zopakoval tvrdenie týkajúce sa nekalej povahy predmetnej zmluvnej podmienky, spoločnosť Banco Popular uviedla, že táto podmienka nespadá medzi dôvody námietok, ktoré sú taxatívne vymedzené v článku 695 zákona o občianskom súdnom poriadku, a že povinný ju musí uplatniť v rámci konania vo veci samej.
- 23 V tomto kontexte Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Catarroja rozhodnutím z 15. októbra 2012 informoval účastníkov konania o svojich pochybnostiach, pokiaľ ide o súlad španielskeho procesného práva s právnym rámcom stanoveným smernicou Rady 93/13, aby mohli účastníci konania uviesť svoje pripomienky.
- 24 Predovšetkým uviedol, že ak si veriteľ na účely vymáhania zvolí konanie o výkone rozhodnutia týkajúce sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, žalobný dôvod založený na nekalej povahe jednej z podmienok úverovej zmluvy, z ktorej vyplýva vymáhaný dlh, je možné uplatniť len pred vnútroštátnym súdom v rámci konania vo veci samej, ktoré nemá odkladný účinok. Vzhľadom na to, že za týchto podmienok nie je možné v štádiu výkonu rozhodnutia preskúmať *ex officio* alebo na návrh účastníka konania takúto nekalú povahu, je neobyčajne náročné pre španielskeho sudcu vyrovnáť nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom v konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou.
- 25 Španielska právna úprava upravujúca toto konanie tiež narušuje efektívnosť ochrany spotrebiteľa požadovanú smernicou 93/13.
- 26 Toto konštatovanie rovnako vyplýva z bodu 53 rozsudku zo 14. júna 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10), v ktorom Súdny dvor dospel k rovnakému záveru, pokiaľ ide o procesný režim platobného rozkazu platný v Španielsku, ktorý stanovuje „v prípade, že spotrebiteľ nepodá odpor, nemožnosť pre súd rozhodujúci o návrhu na vydanie platobného rozkazu preskúmať *a limine* alebo v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex officio* prípadnú nekalú povahu podmienok, ktoré sú súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a to napriek tomu, že má k dispozícii všetky informácie o právnom a skutkovom stave potrebné na tento účel“.
- 27 Za týchto okolností Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Catarroja rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. [Má sa] smernica 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje súdu, ktorý rozhoduje v konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, akým je konanie upravené v článkoch 681 až 695 španielskeho... občianskeho súdneho poriadku, preskúmať tak *ex officio*, ako aj na návrh účastníka konania nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a to tak v prípade, ak spotrebiteľ podal námietky, ako aj v prípade, ak ich nepodal?

2. Bez ohľadu na to, či bude odpoveď na uvedené otázky kladná, alebo záporná,... [má sa smernica 93/13] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá bráni súdu, ktorý rozhoduje v hypotekárnom exekučnom konaní, akým je konanie upravené v článkoch 681 až 695 španielskeho... občianskeho súdneho poriadku, prerušiť uvedené konanie v prípade, ak sa neskôr začne určovacie konanie, ktorého predmetom je určenie nekalej povahy podmienky obsiahnutej v zmluve uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pričom uvedené exekučné konanie sa začalo na základe tejto zmluvy[?]"

Vec C-116/13

- 28 Pán Valldeperas Tortosa a pani Miret Jaume uzavreli notárskou listinou z 26. júla 2007 so spoločnosťou Banco de Valencia zmluvu o hypotekárnom úvere vo výške 300 000 eur na financovanie kúpy ich rodinného bývania. V tej istej listine dlžníci zaistili splatenie úveru zriadením záložného práva k úverovanej nehnuteľnosti.
- 29 Táto zmluva v špecifickej podmienke nazvanej „Predčasná splatnosť hypotekárneho úveru“ stanovovala možnosť pre úverovú inštitúciu v prípade nezaplatenia akýchkoľvek zmluvných záväzkov jednostranne vypovedať úverovú zmluvu bez predchádzajúceho oznámenia a žiadať od dlžníka vrátenie zostávajúcej sumy istiny, úrokov a poplatkov. Podľa tejto podmienky mohla banka predovšetkým vypovedať túto zmluvu už v prípade nezaplatenia jednej mesačnej splátky bez toho, aby zohľadnila predchádzajúce dodržiavanie zmluvných záväzkov zo strany dlžníkov.
- 30 Keďže dlžníci nezaplatili štyri splátky za mesiace marec až jún 2012, spoločnosť Banco Valencia vyhlásila úver za splatný a začala 5. júna 2012 hypotekárne exekučné konanie smerujúce k získaniu zaplatenia sumy 279 540,58 eura z titulu istiny a predbežnej sumy 83 862,17 eura z titulu úrokov z omeškania od vyčíslenia dlžnej sumy v notárskom osvedčení pripojenom k návrhu a výdajov a nákladov.
- 31 Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca (Súd prvého stupňa č. 17 Palma de Mallorca) ako súd príslušný v tomto konaní o výkone rozhodnutia, rovnako ako Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 1 de Catarroja, vyslovil pochybnosti, pokiaľ ide o súlad španielskeho hypotekárneho exekučného konania so smernicou 93/13. Na základe tohto konania príslušný súd nemá právomoc preskúmať *ex officio* nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o hypotekárnom úvere pred nariadením výkonu rozhodnutia, pričom jeho povinnosť je obmedzená na formálne preskúmanie exekučného titulu a sprievodnej dokumentácie, a prerušiť výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v prípade, že dlžník podá návrh na začatie konania vo veci samej na účely určenia tejto nekalej povahy.
- 32 Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca po pripomenutí názoru uvedeného v návrhoch generálnej advokátky Kokott vo veci Aziz (rozsudok zo 14. marca 2013, C-415/11) uviedol, že tento procesný režim by mohol byť v rozpore so systémom zavedeným smernicou 93/13, ako ju vykladá ustálená judikatúra Súdneho dvora v tejto oblasti (pozri rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941; z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421; zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, a Banco Español de Crédito, už citovaný). Z tejto judikatúry vyplývalo, že vnútroštátny súd je vždy povinný preskúmať *ex officio* nekalú povahu zmluvnej podmienky spadajúcej do pôsobnosti tejto smernice, ak je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel.
- 33 Okrem toho sa Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca domnieval, že v konaní vo veci samej sa vynárajú ďalšie otázky týkajúce sa predovšetkým výkladu pojmu „nekalá podmienka“ vzhľadom na článok 3 ods. 1 a 3 tejto smernice, ako aj bod 1 písm. e) a g) a bod 2 písm. a) jej prílohy. Nie je zrejmé, či podmienka, ktorá je predmetom sporu vo veci samej a ktorá sa týka predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru, je v súlade s týmito ustanoveniami.

- 34 Za týchto okolností Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
1. Rešpektuje španielske konanie o výkone rozhodnutia týkajúce sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou článok 7 [smernice 93/13], keďže neumožňuje, aby súd pred rozhodnutím o nariadení výkonu rozhodnutia preskúmal *ex officio* podmienku predčasnej splatnosti úveru na základe jednostrannej iniciatívy banky, teda podmienky, ktorá sa sama osebe a pri konkrétnom uplatnení v danom prípade považuje za nekalú a ktorá je nevyhnutná na to, aby profesionálny poskytovateľ úveru mohol uplatniť tento zvýhodnený výkon rozhodnutia?
 2. Rovnako vzhľadom na článok 7 [smernice 93/13], aký má byť rozsah zásahu súdu *ex officio* v prípade tejto podmienky, pokiaľ chce nariadiť výkon rozhodnutia v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou?
 3. Možno zmluvnú podmienku, ktorá umožňuje finančnej inštitúcii poskytujúcej úvery jednostranne vypovedať zmluvu o úvere z čisto objektívnych dôvodov, z ktorých niektoré nesúvisia so samotnou zmluvou a v tomto spore pre nezaplatenie štyroch mesačných splátok hypotekárneho úveru, považovať samu osebe a pri konkrétnom uplatnení v danom prípade za nekalú vzhľadom na článok 3 ods. 1 a 3 [smernice 93/13], ako aj na bod 1 písm. e) a g) a bod 2 písm. a) prílohy tejto smernice?
- 35 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 20. júna 2013 boli veci C-537/12 a C-116/13 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

- 36 Podľa článku 99 Rokovacieho poriadku, ak je položená prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor rozhodol, ak možno odpoveď na takúto otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.
- 37 V prejednávaných spoločných veciach je vhodné uplatniť tento článok.

O dvoch otázkach vo veci C-537/12 a o dvoch prvých otázkach vo veci C-116/13

- 38 Týmito otázkami, ktoré je vhodné preskúmať spoločne, sa vnútroštátne sudy v zásade pýtajú, či sa má smernica 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu príslušnému v tomto konaní o výkone rozhodnutia v rámci hypotekárneho exekučného konania ani preskúmať, či už *ex officio*, alebo na návrh spotrebiteľa, nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh, a ktorá je podkladom pre exekučný titul, ani prijať predbežné opatrenia zaručujúce plnú účinnosť konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho v určovacom konaní, ktorý je príslušný pre rozhodovanie o nekalej povahe tejto podmienky.
- 39 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 spočíva na myšlienke, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 44).

- 40 Vzhľadom na také znevýhodnené postavenie jednej zo zmluvných strán článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú záväzné pre spotrebiteľa. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 45).
- 41 V tomto kontexte Súdny dvor už viackrát zdôraznil, že vnútroštátny súd má *ex offico* posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacu do pôsobnosti tejto smernice a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, pretože je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 46 a citovaná judikatúra).
- 42 Zároveň Súdny dvor rozhodol, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá súdu rozhodujúcemu o návrhu na vydanie platobného rozkazu neumožňuje ani *a limine*, ani v ktorejkoľvek inej fáze konania *ex offico* preskúmať prípadnú nekalú povahu podmienky týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak spotrebiteľ nepodá odpor, a to napriek tomu, že súd je oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudok Banco Español de Crédito, už citovaný, bod 57).
- 43 Okrem toho Súdny dvor sa domnieval v bode 64 už citovaného rozsudku Aziz, že táto smernica sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave členského štátu, ktorá tým, že v konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou nestanovuje možnosť vzniesť námietky voči nekalej povahe zmluvnej podmienky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, znemožňuje súdu rozhodujúcemu v určovacom konaní, ktorý je príslušný na posúdenie nekalej povahy tejto podmienky, prijať predbežné opatrenia, najmä tie, ktoré vedú k prerušeniu uvedeného konania o výkone rozhodnutia, hoci prijatie týchto opatrení je potrebné na zabezpečenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia.
- 44 Za týchto podmienok treba uviesť, že táto judikatúra umožňuje vyvodiť jasnú odpoveď na prejudiciálne otázky, keďže sa na základe tejto smernice v podstate týkajú definície právomoci súdu povoliť výkon rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v rámci toho istého procesného režimu, ako je ten, ktorý bol analyzovaný Súdny dvorom v už citovanom rozsudku Aziz.
- 45 V tejto súvislosti treba konštatovať, že v prípade neexistencie harmonizácie vnútroštátnych mechanizmov núteného výkonu je úlohou vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov na základe zásady ich procesnej autonómie určiť jednak spôsoby uplatnenia dôvodov, na základe ktorých je možné podať námietky prípustné v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, a jednak právomoci priznané v tejto fáze súdu rozhodujúcemu o výkone rozhodnutia analyzovať legitimitu podmienky zmlúv uzatvorených so spotrebiteľmi s tým, že nesmú byť menej výhodné ako podmienky upravujúce podobné situácie podriadené vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie) a nesmú v praxi znemožňovať alebo príliš sťažovať výkon práv poskytnutých spotrebiteľom právom Únie (zásada efektivity) (pozri analogicky rozsudok Aziz, už citovaný, bod 50).
- 46 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor nemá žiaden dôvod pochybovať o súlade spornej vnútroštátnej právnej úpravy s uvedenou zásadou v konaniach vo veciach samých.
- 47 Zo spisu teda vyplýva, že španielsky procesný systém zakazuje, aby v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou súd rozhodujúci o výkone rozhodnutia buď preskúmal *ex offico*, alebo na návrh účastníka konania zmluvu, z ktorej vyplýva vymáhaný dlh, z iných dôvodov, než sú tie, ktoré sú výslovne stanovené pre vznesenie námietok, alebo aby prijal opatrenia zaručujúce plnú efektivitu konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho vo veci samej, nielen pokiaľ tento súd posudzuje nekalú povahu podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom

- alebo dodávateľom a spotrebiteľom so zreteľom na článok 6 smernice 93/13, ale tiež pokiaľ overuje rozpor medzi takouto podmienkou a vnútroštátnymi kogentnými pravidlami, čo mu však prislúcha overiť.
- 48 V súvislosti so zásadou efektivity treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa musí každý prípad, keď vzniká otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje, alebo príliš sťažuje uplatňovanie práva Únie, preskúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v rámci celého konania, na jeho priebeh a osobitosti pred rôznymi vnútroštátnymi súdmi (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 53).
- 49 Vo veci samej zo spisu predloženého Súdneho dvoru vyplýva, že v zmysle článku 695 občianskeho súdneho poriadku v konaniach o výkone rozhodnutí týkajúcich sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou môže dlžník uplatňovať iba námietku, ktorá sa opiera o zánik záruky alebo zabezpečenej pohľadávky alebo o chybu pri výpočte dlžnej sumy, ak v prípade zabezpečenej pohľadávky ide o konečný zostatok na účte medzi oprávneným a povinným, proti ktorému sa uplatňuje výkon rozhodnutia, prípadne sa opiera o existenciu inej hypotéky alebo záruky zapísanej pred ťarchou, o ktorú ide v predmetnom konaní.
- 50 Podľa článku 698 občianskeho súdneho poriadku o akejkoľvek inej námietke, ktorú by mohol dlžník vzniesť, vrátane námietok, ktoré sa týkajú neplatnosti exekučného titulu, ako aj splatnosti, určitosti, zániku alebo výšky pohľadávky, sa rozhodne v príslušnom konaní bez toho, aby to viedlo k prerušeniu alebo predĺženiu konania o výkone rozhodnutia uvedeného v spornej kapitole.
- 51 Navyše podľa článku 131 zákona o hypotékach predbežné zápisy návrhu na zrušenie hypotéky alebo iné zápisy, ktoré nie sú založené na skutočnostiach, ktoré môžu viesť k zastaveniu výkonu rozhodnutia, sa na základe uznesenia o zrušení upraveného v článku 133 tohto zákona zrušia za predpokladu, že boli vykonané po zápise poznámky na okraji o vydaní osvedčenia o ťarchách.
- 52 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že v španielskom procesnom práve je konečný príklep nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou tretej osobe vždy nezvratný, a to aj v prípade, že nekalá povaha podmienky, ktorú napadol spotrebiteľ na súde rozhodujúcim v určovacom konaní, bude viesť k vyhláseniu neplatnosti konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou s výnimkou prípadu, keď tento spotrebiteľ uskutočnil predbežný zápis návrhu na zrušenie hypotéky ešte pred zápisom uvedenej poznámky na okraji (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 57).
- 53 Z tohto hľadiska však treba konštatovať, že vzhľadom na priebeh a osobitosti konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou dotknutého vo veci samej sa má táto hypotéza považovať za málo pravdepodobnú, pretože hrozí nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ nevykoná uvedený predbežný zápis v lehote stanovenej na tento účel, a to buď z dôvodu značne rýchleho priebehu sporného konania o výkone rozhodnutia, alebo z dôvodu, že nepozná alebo si nie je vedomý rozsahu svojich práv (pozri rozsudok Aziz, už citovaný, bod 58).
- 54 Ako to Súdny dvor rozhodol v bode 59 už citovaného rozsudku Aziz, takýto procesný režim môže narušiť účinnosť ochrany požadovanej smernicou 93/13, lebo nepripúšťa možnosť, aby súd rozhodujúci vo veci samej, na ktorom spotrebiteľ podal návrh na určenie nekalej povahy zmluvnej podmienky, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, prijal predbežné opatrenia, ktoré by mohli prerušiť alebo zastaviť konanie o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ak sa uloženie takýchto opatrení zdá nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti jeho konečného rozhodnutia.
- 55 Treba rovnako konštatovať, že takýto procesný režim môže narušiť účinnosť ochrany požadovanej smernicou 93/13 tým, že súdu rozhodujúcemu o výkone rozhodnutia neumožňuje preskúmať, či už *ex offo*, alebo na návrh spotrebiteľa, nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh a ktorá je v prejednávacom prípade podkladom pre exekučný titul, alebo prijať predbežné opatrenia, ktoré by mohli prerušiť alebo zastaviť konanie o výkone rozhodnutia

týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ak sa uloženie takýchto opatrení zdá nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho vo veci samej, pred ktorým spotrebiteľ uplatňuje takúto nekalú povahu.

- 56 Ako totiž rozhodol Súdny dvor, bez takejto možnosti by vo všetkých prípadoch, v ktorých sa rovnako ako vo veci samej uskutočnil výkon rozhodnutia týkajúci sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou ešte predtým, než súd rozhodujúci v určovacom konaní vydá rozhodnutie o vyhlásení nekalej povahy zmluvnej podmienky tvoriacej základ hypotéky, a teda vyhlási konanie o výkone rozhodnutia za neplatné, takéto rozhodnutie mohlo uvedenému spotrebiteľovi zabezpečiť iba ochranu *a posteriori* výlučne formou odškodnenia, čo by bolo len čiastočným a nedostatočným riešením, ktoré nie je primeraným ani účinným prostriedkom na zabránenie uplatňovaniu takejto podmienky – čo je v rozpore s tým, čo stanovuje článok 7 ods. 1 smernice 93/13 (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 60).
- 57 To platí o to viac v prípade, keď rovnako ako vo veci samej je predmetom hypotekárnej záruky bývanie poškodeného spotrebiteľa a jeho rodiny, pretože tento mechanizmus ochrany spotrebiteľov sa obmedzuje len na vyplatenie náhrady škody a úrokov bez možnosti zabrániť definitívnej a neodvratnej strate tohto bývania (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 61).
- 58 Predajcom alebo dodávateľom by teda na to, aby zbavili spotrebiteľov ochrany sledovanej smernicou 93/13, stačilo iba podať návrh na začatie konania o platobnom rozkaze namiesto riadneho občianskeho konania, čo je tiež v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení tejto smernice spotrebiteľovi musí byť poskytnutá (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 62).
- 59 Za týchto podmienok treba konštatovať, že španielska právna úprava dotknutá vo veci samej sa nezdá byť v súlade so zásadou efektivity, keďže v konaniach o výkone rozhodnutia týkajúcich sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou začatých predajcami alebo dodávateľmi, v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatnenie ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva smernica (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 63).
- 60 Vo svetle týchto úvah treba odpovedať na dve otázky vo veci C-537/12 a na dve prvé otázky vo veci C-116/13, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o výkone rozhodnutia v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, ani preskúmať *ex officio* alebo na návrh spotrebiteľa nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh a ktorá je podkladom pre exekučný titul, ani prijať predbežné opatrenia, predovšetkým prerušiť výkon rozhodnutia, ak je prijatie takýchto opatrení nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho v určovacom konaní, ktorý je príslušný overiť nekalú povahu tejto podmienky.

O tretej otázke vo veci C-116/13

- 61 Podstatou tejto otázky vnútroštátneho súdu sú spresnenia týkajúce sa výkladu článku 3 ods. 1 a 3 smernice 93/13, ako aj bodu 1 písm. e) a g) a bodu 2 písm. a) prílohy tejto smernice na účely vyjasnenia nekalej povahy podmienky, ktorá je predmetom sporu vo veci samej a ktorá sa týka „predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru“.
- 62 V tejto súvislosti treba spresniť, že v už citovanom rozsudku Aziz musel Súdny dvor odpovedať na podobnú otázku, aby umožnil vnútroštátnemu súdu overiť predovšetkým nekalú povahu podmienky predčasnej splatnosti dlhodobého hypotekárneho úveru. Preto možno odpoveď na túto otázku jednoznačne vyvodiť z úvah rozvinutých v tomto rozsudku.

- 63 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora jeho právomoc v danej oblasti zahŕňa výklad pojmu „nekalá podmienka“ uvedeného v článku 3 ods. 1 smernice 93/13 a v prílohe k tejto smernici, ako aj stanovenie kritérií, ktoré vnútroštátny súd môže alebo musí zohľadniť pri preskúmaní zmluvnej podmienky z hľadiska ustanovení tejto smernice, pričom vnútroštátnemu súdu vzhľadom na uvedené kritériá prináleží stanoviť konkrétnu kvalifikáciu príslušnej zmluvnej podmienky podľa osobitných okolností daného prípadu. Z uvedeného vyplýva, že Súdny dvor sa musí vo svojej odpovedi obmedziť na to, aby vnútroštátnemu súdu poskytol údaje, ktoré musí tento súd zohľadniť pri posúdení nekalej povahy dotknutej podmienky (pozri rozsudky z 26. apríla 2012, Invitel, C-472/10, bod 22, a Aziz, už citovaný, bod 66).
- 64 Za týchto podmienok treba uviesť, že článok 3 ods. 1 tejto smernice odkazom na pojmy „dobré mravy“ a „značná nerovnováha v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa“ len abstraktne definuje prvky, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne prerokovaná, nekalú povahu (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 67).
- 65 Ako už spresnil Súdny dvor pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy k škode spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Zároveň sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 68).
- 66 Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „v rozpore s požiadavkou dobrej viery“, treba konštatovať, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora má vnútroštátny súd na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom prerokovaní (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 69).
- 67 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice 93/13, obsahuje len orientačný a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé (rozsudok Aziz, už citovaný, bod 70).
- 68 Predovšetkým bod 1 písm. e) a g) tejto prílohy uvádza podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je jednak uložiť spotrebiteľovi, ktorý neplní svoj záväzok, aby platil neprimerane vysoké odškodné, a jednak oprávniť predajcu alebo dodávateľa, aby vypovedal zmluvu na dobu neurčitú bez dostatočnej výpovednej lehoty, okrem prípadov, keď na to existuje závažný dôvod. Bod 2 písm. a) tejto prílohy spresňuje okrem toho, že bod 1 písm. g) nebráni podmienkam, ktorými si dodávateľ finančných služieb vyhradzuje právo ukončiť zmluvu na dobu neurčitú jednostranne, ak je na to závažný dôvod, za predpokladu, že poskytovateľ informuje o tom druhú zmluvnú stranu alebo strany.
- 69 Vo svetle týchto kritérií prislúcha Juzgado de Primera Instancia n° 17 de Palma de Mallorca preskúmať nekalú povahu podmienky predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru vo veci samej, na základe ktorej môže úverová inštitúcia jednostranne vypovedať úverové zmluvy na dobu určitú a požadovať splatenie zostávajúcej dlžnej sumy istiny a úrokov z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov dlžníkom po obmedzený čas.
- 70 V tejto súvislosti treba spresniť, že prislúcha vnútroštátnemu súdu overiť predovšetkým, či právo predajcu alebo dodávateľa jednostranne vypovedať zmluvu závisí od toho, že spotrebiteľ neplní záväzok, ktorý má zásadný význam v rámci predmetného zmluvného vzťahu, či je toto právo stanovené pre prípady, keď má takéto neplnenie dostatočne významnú povahu vzhľadom na dĺžku trvania a výšku úveru, či sa toto právo odchyľuje od pravidiel uplatňovaných v prípade neexistencie

dohody medzi stranami a sťažuje tak spotrebiteľovi vzhľadom na procesné prostriedky, ktorými disponuje, prístup k súdu a výkon práv na obhajobu a či vnútroštátne právo stanovuje vhodné a účinné prostriedky umožňujúce spotrebiteľovi, voči ktorému je takáto podmienka uplatnená, odvrátiť účinky jednostranného vypovedania úverovej zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok Aziz, už citovaný, body 73 a 75).

71 Vzhľadom na tieto úvahy treba odpovedať na tretiu otázku vo veci C-116/13, že článok 3 ods. 1 a 3 smernice 93/13, ako aj bod 1 písm. e) a g) a bod 2 písm. a) prílohy tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia nekalej povahy podmienky predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru, akou je podmienka vo veci samej, zvláštny význam má najmä:

- či právo predajcu alebo dodávateľa jednostranne vypovedať zmluvu závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná,
- či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné vo vzťahu k obdobiu splácania úveru a jeho výške,
- či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami a tým spotrebiteľovi z hľadiska dostupných procesných prostriedkov sťažuje prístup k spravodlivosti a výkonu práva na obranu a
- či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha uskutočniť toto posúdenie na základe všetkých okolností vlastných sporu, ktorý mu bol predložený.

O trovách

72 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu rozhodujúcemu o výkone rozhodnutia v rámci konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou ani preskúmať *ex officio* alebo na návrh spotrebiteľa nekalú povahu podmienky, ktorá je obsiahnutá v zmluve, z ktorej vyplýva tento vymáhaný dlh a ktorá je podkladom pre exekučný titul, ani prijať predbežné opatrenia, predovšetkým prerušiť výkon rozhodnutia, ak je prijatie takýchto opatrení nevyhnutné na zaručenie plnej účinnosti konečného rozhodnutia súdu rozhodujúceho v určovacom konaní, ktorý je príslušný overiť nekalú povahu tejto podmienky.**

2. Článok 3 ods. 1 a 3 smernice 93/13, ako aj bod 1 písm. e) a g) a bod 2 písm. a) prílohy tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že na účely posúdenia nekalej povahy podmienky predčasnej splatnosti hypotekárneho úveru, akou je podmienka vo veci samej, zvláštny význam má najmä:
- či právo predajcu alebo dodávateľa jednostranne vypovedať zmluvu závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná,
 - či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné vo vzťahu k obdobiu splácania úveru a jeho výške,
 - či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami a tým spotrebiteľovi z hľadiska dostupných procesných prostriedkov sťažuje prístup k spravodlivosti a výkonu práva na obranu a
 - či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha uskutočniť toto posúdenie na základe všetkých okolností vlastných sporu, ktorý mu bol predložený.

Podpisy